

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

23 травня 2013 року

№19 (3035)

18 ТРАВНЯ – ДЕНЬ НАУКИ

Дорогі колеги!

18 травня Україна відзначила День науки. Без перебільшення можна стверджувати, що це свято стосується кожного з нас. Адже наука сьогодні стала головною продуктивною силою, що веде світову спільноту до вершин прогресу. Не винятком є і Україна – у забезпеченні розвитку держави наші науковці, технічні працівники, інженери попри всі складнощі і проблеми сьогодні відіграють надзвичайно важливу роль.

Загально визнаним лідером вітчизняної університетської науки є Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». За цим визнанням – величезна праця, наполегливі пошуки істини і постійна, копітка дослідницька робота багатьох поколінь співробітників нашого університету. Київські політехніки не лише зберігають успадковані від ушлявлених попередників наукові традиції, але й розвивають та збагачують їх. Адже дослідження і наукові розробки, які проводяться в нашому університеті, завжди на вістрі наукового прогресу, завжди спрямовані людям на добро.

Тож від усього серця вітаю всіх науковців, інженерів, техніків з цим святом і зичу кожному з вас нових творчих злетів!

Успіхів вам, друзі! *З повагою, ректор НТУУ «КПІ» академік Михайло Згуровський*

ВІТАЄМО!

Вітаємо першого проректора НТУУ «КПІ» академіка НАН України, доктора технічних наук, професора Якименка Юрія Івановича з нагородженням орденом «За заслуги» I ступеня.

Вітаємо з присудженням Державних премій України в галузі науки і техніки 2012 р.:

Кесову Любов Олександрівну – доктора технічних наук, професора теплоенергетичного факультету НТУУ «КПІ»; **Рибіна Олександра Івановича** – доктора технічних наук, декана радіотехнічного факультету НТУУ «КПІ»; **Вунтесмері Володимира Семеновича** – кандидата технічних наук, доцента факультету електроніки НТУУ «КПІ»; **Олексійчука Антона Миколайовича**, доктора технічних наук, доцента Інституту спеціального зв'язку та захисту інформації НТУУ «КПІ».

НАУКА МАЄ ЗНОВУ СТАТИ ЗАТРЕБУВАНОЮ

У системі вищої освіти держави зосереджено вагомий науковий потенціал України (близько 70 % докторів і кандидатів наук). Підготовка 81 % докторантів і 85 % аспірантів здійснюється саме у вищих навчальних закладах. Тому від раціональної організації та адекватного фінансування науки в університетах залежать і якість підготовки людського капіталу, і науковий базис інноваційного розвитку економіки, науково-технічний та інтелектуальний потенціал України. Майбутнє країни формується і здійснюється руками молоді, і від того, де вона бачить перспективу своєї подальшої діяльності та практичної реалізації: в Україні чи за кордоном, – уже сьогодні залежить національна безпека України.

Особлива місія науки в університетах

Місія науки в університетах є багатопланою. Насамперед, це забезпечення високої якості підготовки студентів, які, беручи безпосередню участь у наукових дослідженнях, мають змогу самі зростати як дослідники. Нові наукові знання викладачів університету, перш за все тих, котрі самі виконують наукові дослідження, є постійним джерелом оновлення змісту освіти через формування нових навчальних дисциплін, застосування результатів наукових досліджень у модернізації лабораторних і практичних робіт, підготовці нових навчальних посібників і підручників за новітніми спеціальностями, які, власне, з'являються на базі нових знань, наданих наукою.

Без адекватної науки в університетах неможливе наукове зростання викладачів, адже їхні дисертації як кваліфікаційні роботи за визначенням мають ґрунтуватися на нових знаннях.

Наука в університетах за умов її належної організації є джерелом отримання нових знань, а на цьому базисі – створення нових технологій і техніки. Ці результати своєю чергою формують засади інноваційного розвитку конкурентоспроможної промисловості й економіки держави. Внаслідок великого педагогічного навантаження викладачів ефективність формування таких засад часом невелика, але за наявності в університетах усталених наукових шкіл, наукових підрозділів, штатних наукових працівників, активної участі молоді окремі університети, *Закінчення на 2-й стор. ➔*

Рейтинг «Компас-2013»: НТУУ «КПІ» – знову лідер!

Оприлюднено черговий щорічний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2013». Його беззаперечним лідером знову став Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут».

Метою рейтингу є об'єктивна оцінка і інформування громадськості щодо якості підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України. Головним критерієм віднесення університетів до відповідної позиції рейтингу є уподобання й задоволеність знаннями та кваліфікацією, які в них надаються, з боку випускників і роботодавців. Проект здійснюється з ініціативи та за фінансової підтримки компанії «Систем Кепітал Менеджмент» і Фонду Ріната Ахметова «Розвиток України».

У ході досліджень, які проводилися взимку і навесні цього року, були опитані представники 843 компаній-роботодавців та 331 компанії-експерта, а також 1202 випускника українських університетів. Учасниками рейтингу стали 239 вишів, які здійснюють підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів за напрямками «бізнес-економіка», «архітектура-будівництво», «право», «ІТ» та «інженерно-технічні спеціальності».

Випускники оцінювали, як їх університет допомагав їм у працевлаштуванні, наскільки їх задовольняє якість набутих знань і вмінь, і чи можна використати ці знання в роботі. Роботодавці – наскільки підготовка випускників відповідає вимогам їх компанії і наскільки ефективно університети з ними співпрацюють.

Відповіді представників опитаних груп множилися на спеціальний коефіцієнт, який відображав їх важливість для підсумкового рейтингового балу. Для відповідей роботодавців він становив 0,31, для експертів – 0,29, для випускників – 0,1.

Сума усіх оцінок дала підсумковий бал, який і визначив місце університету в рейтингу.

Перше місце загального рейтингу вже традиційно обійняв Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (98 балів), друге – Київський національний університет імені Тараса Шевченка (65 балів), третє – Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (50 балів).

За матеріалами Освіта.UA та U Best Universities

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 **Відкриття нового центру на ХТФ**

1 **Проректор М.Ю.Ільченко про науку в Україні**

3 **Переможці олімпіад**

.....
На засіданні Вченої ради

.....
Читання пам'яті А.В.Праховника

4 **Хоровий концерт**

.....
Підсумки фотоконкурсу

.....
Увага, конкурс!

Відкриття на ХТФ Українсько-норвезького центру дистанційного навчання

24 квітня на хіміко-технологічному факультеті Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» відбулося відкриття Українсько-норвезького центру дистанційного навчання.

Участь у церемонії відкриття взяли Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Норвегія в Україні Іон Елвedal Фредріксен, перший проректор НТУУ «КПІ» академік НАН України Юрій Якименко,

координатор міжнародного проекту "Eurasia Programme" Центру міжнародної освіти Норвегії професор Борд Хекланд, представники Посольства Норвегії в Україні, декан ХТФ професор Ігор Астрелін, працівники, викладачі, науковці і студенти НТУУ «КПІ».

У своєму вітальному слові до учасників урочистостей Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Норвегія в Україні Іон Елвedal Фредріксен наголосив, що відкриття цього центру – новий важливий крок у встановленні партнерських відносин між освітянськими установами Норвегії та України. Відносин взаємодіючих, цікавих перспективами, які вони відкривають для студентів і дослідників обох країн.

Обладнаний вісьмома робочими місцями, великим екраном та спеціальним демонстраційним облад-

нанням для проведення відеоконференцій, центр дозволить проводити на факультеті інтерактивні лекційні, семінарські та індивідуальні заняття з викладачами, які постійно працюють в інших містах і країнах у спеціалізованому середовищі, що створене на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, забезпечувати доступ до інформаційно-навчальних ресурсів європейських університетів, проводити зустрічі з відомими закордонними вченими тощо.

З Норвегії за допомогою встановленого в центрі телекомунікаційного обладнання учасників церемонії відкриття привітав також ректор Університетського коледжу м. Іовік професор Іорн Ролдсен (у цьому Університетському коледжі вже тепер перебувають у від'їзді двоє викладачів НТУУ «КПІ» та навчаються семеро київських сту-

дентів-політехніків). Після нього професор Борд Хекланд – координатор міжнародного проекту "Eurasia Programme" в галузі освіти – розповів про мету цього проекту, напрямки його діяльності і бюджет, який виділено Норвегією на реалізацію заходів у його рамках. Слід зауважити, що на фінансування цієї програми у 2010–2015 роках передбачено 100 мільйонів норвезьких крон, тобто приблизно 13 мільйонів євро, причому три чверті цих коштів спрямовуватимуться на реалізацію відповідних проектів, і чверть – на стипендії для студентів і дослідників з країн колишнього СРСР. До речі, відкриття в КПІ Українсько-норвезького центру дистанційного навчання профінансовано саме за рахунок цього проекту.

Завершилася церемонія дистанційним семінаром з проблем стального виробництва, який провів для студентів і викладачів КПІ професор Університетського коледжу м. Іовік Христиан Мартинсен.

Дмитро Стефанович

НАУКА МАЄ ЗНОВУ СТАТИ ЗАТРЕБУВАНОЮ

Продовження.
Початок на 1-й стор.

в тому числі НТУУ «КПІ», демонструють здобуття наукових результатів світового рівня, які публікуються в журналах нобелівських лауреатів типу «Nature», щорічно отримують Державні премії України в галузі науки і техніки, готують наукове підґрунтя для прийняття урядових рішень, створюють і впроваджують інноваційні розробки державного значення тощо.

НТУУ «КПІ» є лідером університетської науки в країні, маючи публікації в значних міжнародних виданнях, щорічне відзначення здобутків державними преміями – до Дня науки 2013 р. преміями відзначено 6 науковців. За підсумками 2012 року наукові дослідження відзеркалені в трьох постановках Кабінету Міністрів України. Але це досягається «не завдяки, а всупереч» існуючому стану науки, яка за роки незалежності втратила дуже багато. А вже на час розпаду СРСР за своїм науковим потенціалом був серед світових лідерів.

На жаль, незрозуміння усіма владами незалежної України унікальної ролі науки як генератора нових знань і бази інноваційного розвитку економіки, як і трагічно пророчі слова першого Президента незалежної України, що «наука може почекаєти», зменшили наукоємність валового внутрішнього продукту України до 0,7%, тоді як у розвинених країнах цей показник сягає 60–80%. У всесвітньому рейтингу конкурентоспроможності за останні роки Україна опустилася на 89 місце, ставши сусідом африканських країн.

Пріоритети та державне замовлення має формувати ринок

Одним із шляхів формування пріоритетів і державних замовлень на науку в цілому, і в університетах зокрема, може стати залучення для визначення пріоритетів представників підприємств і компаній, які успішно працюють на внутрішньому і зовнішньому ринках. Саме вони можуть доволі адекватно спрогнозувати, яка науково-технічна продукція буде необхідною і матиме попит у найближчий період. Якщо сконцентрувати фінансові й інтелектуальні ресурси на вирішенні таких завдань, то результат буде значно вагоміший, аніж зараз. Особливо якщо залучити представників таких підприємств до експертизи виконаних робіт, тобто зробити їх безпосереднім замовником виконання робіт за бюджетні кошти або на засадах державно-приватного партнерства. Безумовно, це тільки ідея, механізм потребує детального опрацювання, але за умови її реалізації науковці будуть працювати не лише «на поліції» УкрІНТЕІ, а й на користь держави.

Нині склалася сприятлива ситуація, щоб запропонувати відповідний пілотний експеримент. Мається на увазі розпорядження КМ України від 17.12.2012 р. № 1077-р, а також підписання Генеральної угоди між ДП «КБ «Південне» і НАН України минулого року та між ДП «КБ «Південне» і двадцятьма університетами МОН України, яке відбулося 07.02.2013 р. Наявних механізмів для реалізації обох угод на сьогодні майже немає, але розпорядження уряду дає можливість створити такий механізм і відпрацювати його, нехай на прикладі однієї організації – ДП «КБ «Південне». Саме так можна було б реалізувати систему державного замовлення, виконання програм (а не так, як це відбувається нині).

Базове та конкурсне фінансування наукової діяльності університетів

Базове фінансування науки є в інститутах національних академії наук і формується на засадах цілового виконання тем, що визначаються безпосередньо й остаточно інститутами. Для університетів таке фінансування нині відсутнє, але воно необхідне насамперед для здійснення освітньої функції науки та створення умов для ефективної діяльності штатних працівників.

Необхідно передбачити фінансування на заробітну плату штатних працівників, які займаються обслуговуванням наукового обладнання, стендів, приладів, визначивши їх чисельність і кваліфікацію, а також мінімально необхідне фінансування на підтримку обладнання, комунальні платежі та енергоносії. Для цього доцільно на рівні МОН України розробити систе-

му атестації таких наукових підрозділів, яка може бути здійснена силами експертів відповідних секцій або іншими фахівцями. Сьогодні штатні працівники наукових підрозділів, особливо інженерно-технічний склад, є соціально незахищеною категорією, оскільки вони мають звільнятися з роботи щоразу після закінчення теми, і, якщо фінансування нової теми не буде, вони лишаться безробітними. У разі виникнення такої ситуації зібрати колектив виконавців через рік (при успішному проходженні нової теми в наступному конкурсі і її фінансуванні) буде вже майже неможливим. Для реалізації такої схеми фінансування не потрібні додаткові кошти – необхідно тільки провести їх перерозподіл у межах існуючого бюджету організації, виділивши частку на утримання штатних працівників відповідної категорії, а іншу спрямувавши безпосередньо на виконання конкурсних проєктів силами штатних наукових співробітників, залучених до виконання проєктів викладачів, аспірантів і студентів.

Конкурсне фінансування бюджетної тематики також потребує свого вдосконалення. Існуюча експертиза наукових проєктів за великим списком критеріїв зараз є фактично єдиним, але недосконалим механізмом відбору тем

спецфонду, впровадження розробок, комерціалізації залишаються в силі. Проте ситуацію зі збільшенням обсягів договірної тематики також ускладнюють надмірні податкові навантаження та встановлені обов'язкові відрахування, за яких безпосередній виконавець може отримувати лише близько 40% коштів від загального обсягу теми.

Дослідницькі університети: лише довільська чи адекватний зміст?

Започаткування в Україні надання дослідницького статусу окремим університетам передбачало створення умов для надання насамперед не масової, а елітної освіти, яка б ґрунтувалася на органічному поєднанні в діяльності таких університетів трьох складників: навчання, наукових досліджень і впровадження інноваційних технологій. Це мало здійснитися за прикладом закордонних університетів, що займають лідерські позиції у світових рейтингах. Але жоден із 14 визначених владою університетів зі статусом «дослідницький» реально не отримав належної фінансової підтримки, а окремі університети навіть втратили фінансування бюджетної науки через здійснений міністерством у 2013 р. механізм скорочення фінансування нових тем на 42%. І це при тому, що в середньому річний бюджет науки одного дослід-

ливісто інновацій, тим менш інноваційною на практиці стає економіка нашої держави. Трагічна доля спіткала технопарки. Кілька наукових парків мають вигляд маленьких острівців інноваційного прориву. Дехто з них уже готовий виконувати державні замовлення на створення інноваційної продукції, трансфер технологій, організацію вітчизняного виробництва імпортозаміщувальної продукції, але таких замовлень їм не дають. Як із наукою, так і з інноваціями: без їх затребуваності, без створення підґрунтя держави відповідного сприятливого клімату залучення інновацій до економіки ситуація на краще не зміниться. То, може, стане переломною нова державна програма активізації вітчизняної економіки?

Депутати нас почули

13 березня 2013 р. відбулися слухання у Комітеті з питань науки і освіти Верховної Ради України на тему «Про стан та законодавче забезпечення фінансування наукової і науково-технічної діяльності». До цього форуму група проректорів з наукової роботи провідних університетів України із різних регіонів (М.Ю.Ільченко – Київ, О.В.Гайдучук – Харків, С.О.Башков – Донецьк, В.О.Іваниця – Одеса, О.В.Садовой – Дніпропетровський, А.М.Чорноус – Суми) надала і обґрунтувала 12 конкретних пропозицій до Рекомендацій слухачів. Слід відзначити, що 10 наших пропозицій були враховані і підсумковий документ слухачів сформулював таких 10 доручень Уряду країни:

– Кабінету Міністрів України підготувати пропозиції щодо поетапного, протягом семи років починаючи з 2014 року, виконання положень Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо фінансування науки на рівні 1,7% ВВП та внести до 1 червня 2013 року відповідні пропозиції до Верховної Ради України;

– Кабінету Міністрів України надати доручення Міністерству освіти і науки України забезпечити стабільним базовим фінансуванням провідні наукові школи університетів, здійснити заходи щодо уніфікації тарифних сіток для всіх категорій науковців, котрі працюють в інститутах НАН України, національних галузевих академіях наук та університетах IV рівня акредитації;

– Кабінету Міністрів України надати доручення Міністерству освіти і науки України забезпечити вищим навчальним закладам і науковим установам доступ до електронних ресурсів комерційних наукометричних баз Scopus, Web of Science і наукової періодики провідних світових видавництв Elsevier, Springer та ін.;

– Кабінету Міністрів України надати доручення Міністерству освіти і науки України посилювати інтеграцію університетів України в міжнародне наукове співтовариство, забезпечити ширшу участь в міжнародних проєктах з метою отримання конкурентоспроможних наукових результатів світового рівня, розширити перелік міждержавних програм спільних досліджень, забезпечити підтримку участі університетів у європейських грантових програмах, у тому числі сплатою України відповідного фінансового внеску;

– Кабінету Міністрів України надати доручення Міністерству освіти і науки України, враховуючи зростаючі обсяги міжнародного наукового співробітництва між українськими та закордонними ВНЗ і науковими установами, збільшення кількості стажувань аспірантів і докторантів за кордоном за підтримки як МОН України, так і закордонних установ і міжнародних фондів, нормативно закріпити можливість подвійного керівництва і консультування кандидатськими і докторськими дисертаціями, де одним із керівників (консультантів) буде виступати представник закордонного ВНЗ або наукової установи;

– Кабінету Міністрів України з метою підвищення престижу наукової праці та статусу наукового працівника, заохочення обдарованої молоді та молодих учених до наукової та науково-педагогічної діяльності доручити Міністерству соціальної політики України внести пропозиції щодо:

забезпечення вчених житлом, у тому числі службовим, та надання молодим науковцям додаткових довгострокових пільгових кредитів на його будівництво;

врахування всіх видів наукової, науково-технічної діяльності, які здійснюються за договорами правового та цивільно-правового характеру та за сумісництвом при нарахуванні пенсії науковим працівникам;

– Кабінету Міністрів України доручити Міністерству доходів і зборів України опрацювати питання та внести до 1 червня 2013 року пропозиції щодо сплати обов'язкових податків і страхових зборів за фактом надходження коштів замовника за виконані науково-технічні роботи, а не після підписання актів приймання-здавання науково-технічної продукції (наукові установи та ВНЗ не мають вільних коштів для сплати значених обов'язкових платежів у терміни, визначені чинним законодавством);

– Кабінету Міністрів України доручити Міністерству доходів і зборів України опрацювати питання та внести до 1 червня 2013 року пропозиції щодо звільнення від оподаткування частини прибутку підприємств, незалежних від форми їх власності, які спрямовуються на фінансування наукових досліджень в університетах і наукових організаціях (що сприятиме зацікавленості таких підприємств у фінансуванні і впровадженні українських інноваційних розробок);

– Кабінету Міністрів України доручити Міністерству фінансів України до 1 червня 2013 року внести законодавчі пропозиції щодо надання права науковим організаціям та вищим навчальним закладам розпоряджатися коштами, отриманими за виконання науково-технічних робіт, інноваційних проєктів безпосередньо через банківські рахунки, звільнивши їх від лімітування розподілу по статтях.

А що далі?

Таким чином, маємо підстави констатувати, що виконання наданих депутатами доручень сприяло б здійсненню програми Президента України з проведення економічних реформ з метою підвищення конкурентоспроможності вітчизняної промисловості на засадах впровадження інновацій, залучення до наукового пошуку студентської молоді, підвищення якості підготовки фахівців. При цьому маємо врахувати, що необхідний для прогресу держави результат буде досягнуто лише за умови, коли наука та передова освіта будуть поставлені в основу розвитку економіки та суспільства. В іншому випадку навіть за умови покращення фінансування нічого в принципі не зміниться.

«Сьогоднішній стан науки в Україні нагадує таку картину: зоряне небо, на якому ще виблискують поодинокі зірки окремих учених та наукових колективів, але між ними – порожнеча». Це слова академіка В.П.Семиноженка від 13 вересня 2011 року. За останні півтора року стан науки не покращився. Кількість зіркових наукових колективів та острівців інноваційного прориву, на жаль, не збільшилася. Але оптимізму додає те, що Україна має перспективну молодь, чудовий людський інтелектуальний потенціал, який зміг би сприяти зростанню не тільки закордонної, а й насамперед вітчизняної економіки. Свідченням цьому є переконливі результати на міжнародних конкурсах наших молодих учених, студентів і школярів старших класів, діяльність Малої академії наук, здійснення програми «Майбутнє України».

Тож задля свого достойного майбутнього держава має здійснити реальні дії для затребуваності науки й інновацій саме в Україні, законодавці незалежно від своїх політичних уподобань мають об'єднатися для формування адекватного законодавства, яке б сприяло розвитку науки та якого слід чітко дотримуватися. А вже, як зазначає всесвітньо відомий учений Фредерік Жоліо-Кюрі, «...наука потрібна народу. Країна, яка її не розвиває, неминує перетворитися на колонію». Таким чином, наука України не може далі чекати...

М.Ю.Ільченко,
академік НАН України,
голова Ради проректорів
із наукової роботи ВНЗ України

У виставковому залі Наукового парку «Київська політехніка»

для фінансування. Склад експертів, відібраний переважно за принципом представництва університетів, а не визначених наукових шкіл, не завжди з змоги об'єктивно оцінити наукову цінність проєктних пропозицій. Змагання за кількістю статей, монографій, підручників тощо є певною мірою умовним, інколи віртуальним, бо зрозуміло, що лише за два роки виконання прикладної теми підготувати підручник або монографію саме за виконуваною темою майже неможливо. Взагалі різниця між фундаментальними і прикладними дослідженнями здається доволі розмитого, а встановлені строки їх виконання (прикладні – 2 роки, фундаментальні – 3 роки) не відповідають закордонному досвіду.

Виконання госпдоговірних робіт
Упроваджена кілька років тому система зарахування коштів госпдоговірної тематики та надання науково-технічних послуг до так званого спецфонду бюджету з відповідного обслуговуванням через держказначейство штучно створила низку проблем організації науково-дослідної діяльності. Необхідно забезпечити оперативність розпорядження коштами на придбання обладнання, матеріалів і комплектуючих виробів, які здійснюються в рамках госпдоговірних договорів і контрактів з українськими та закордонними замовниками. Для цього відповідні платежі мають здійснюватися через банківські рахунки університету, а не через Державну казначейську службу.

В існуючих умовах укладати госпдоговори стає проблематично, оскільки існуючий небанківський порядок проходження коштів на науку:

– є основною перешкодою фінансової автономії ВНЗ;

– значно погіршує діловий імідж університетів;

– не дає змоги швидко і якісно виконувати технічні завдання на госпдоговірні теми та науково-технічні послуги;

– не сприяє закордонним партнерам і призводить до фінансових втрат університетів.

Водночас справедливі вимоги міністерства щодо збільшення обсягів

наукового українського університету навіть менший, ніж (вибачте за порівняння) вартість трансферу одного футболіста. А вартість трансферу цілої футбольної команди можна зіставити з річним бюджетом коштів на науку всіх університетів України. До того ж, наприклад, цих бюджетних коштів міністерства на науку в 10 разів менше, ніж у бюджеті науки лише одного Лондонського Імперіал Коледжу (3925 мільйонів фунтів); останнє, до речі, в півтора рази перевищує бюджет усіх наукових установ Національної академії наук України. Отакі сумні макроекономічні показники бюджету науки є реаліями сьогодні.

І чи не в цьому відповідь на запитання: «Чому не маємо нобелівських лауреатів від України?» Звісно, про подібні до закордонних бюджети українські університети навіть мріяти не можуть, хоча у світові рейтинги намагаються потрапити. То чи не доцільно, враховуючи реальні фінансові можливості України, сьогодні обмежитися лише кількома дослідницькими університетами, відібраними на конкурсних критеріальних засадах, як, наприклад, це нещодавно зробили в Російській Федерації. Виділивши для таких університетів цільове базове фінансування і здійснивши відповідні пілотні проєкти, можна було б напрацювати український досвід наповнення адекватним змістом діяльності дослідницьких університетів. Принаймні було б отримано шанс для реалізації в Україні відомих із закордонного досвіду переваг університетів дослідницького типу.

Інновації за відсутності інноваційної системи

Про інноваційну систему в Україні говорять, пишуть, створюють законодавчі та нормативні акти вже давно. Але, якщо відверто називати речі своїми іменами, наша держава не сприйнятлива до впровадження інновацій. У країні не відбулося формування фінансових механізмів стимулювання масової інноваційної діяльності. Складається враження, що чим більше на словах суспільство переймається важ-

Нагородження переможців математичної олімпіади

Призери й організатори олімпіади

Колектив кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей протягом багатьох років успішно займається організацією математичних олімпіад у нашому університеті та підготовкою талановитої студентської молоді до математичних змагань різних рівнів. На кафедрі діє студентський гурток "Нестандартні та олімпіадні задачі алгебри та аналізу", учасники якого лише за останні п'ять років 28 разів ставали переможцями й призерами міжнародних та всеукраїнських олімпіад з математики.

Неоціненний внесок у розвиток олімпіадного руху зробив багаторічний завідувач кафедри доктор фізико-математичних наук, професор Валерій Володимирович Булдігін, який передчасно пішов з життя навесні 2012 року. Вчений зі світовим ім'ям, один з найяскравіших представників української математичної школи, Валерій Володимирович понад чверть століття керував кафедрою математичного аналізу та теорії ймовірностей. На знак визнання його заслуг у листопаді 2012 року Вчена рада НТУУ "КПІ" ухвалила рішення про заснуван-

ня Премії імені В.В.Булдігіна для переможців олімпіади.

У цьому році в олімпіаді взяли участь 350 студентів, які представляли 20 інститутів та факультетів нашого університету. Найбільш численні команди надіслали ФТІ, ФІОТ, ІСЗЗІ, ВІПІ, ІПСА, ФММ. Олімпіади кожного року передують підготовчий тур, на який запрошуються всі бажаючі (у грудні 2012 року таких виявилось більше ніж 700).

Олімпіада проводилася у двох категоріях для студентів першого і старших курсів. Серед студентів першого курсу найкращий результат показав

переможцем серед студентів технічних факультетів став Роман Франчук (ФІОТ, гр. ІП-21), а друге місце посіли Наталія Шевченко (ФІОТ, гр. ІС-11) та Олександр Сочка (ФІОТ, гр. ІП-22).

15 квітня відбулося нагородження переможців та призерів олімпіади Премією імені В.В.Булдігіна та Почесними грамотами. Вручав нагороди голова організаційного комітету олімпіади перший проректор НТУУ "КПІ" Ю.І.Якименко. Він привітав лауреатів і побажав їм нових злетів та успіхів у подальших змаганнях та в науковій

Диплом та пам'ятна медаль лауреата премії ім. В.В.Булдігіна

роботи. Під час нагородження Н.Шевченко подякувала керівникам гуртка "Нестандартні та олімпіадні задачі алгебри та аналізу" доцентам кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей А.Б.Ільєнку та І.В.Орловському за підготовку, а В.Михайловський розповів про роль олімпіади в оволодінні азами науки. Символічно, що нагородження переможців олімпіади в НТУУ "КПІ" проводилось у день народження великого математика Леонарда Ойлера.

Першими лауреатами Премії ім. В.В.Булдігіна стали студенти ІПСА В.Михайловський та К.Моравецька, яким було вручено почесні дипломи та пам'ятні медалі. Лауреатів тепло привітала Н.О.Підсуха, вдова В.В.Булдігіна.

Результати олімпіади, завдання та розв'язання розміщено на сайті кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей matan.kpi.ua

А.Б.Ільєнко та І.В.Орловський, доценти кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей

Аспірантські читання пам'яті А.В.Праховника

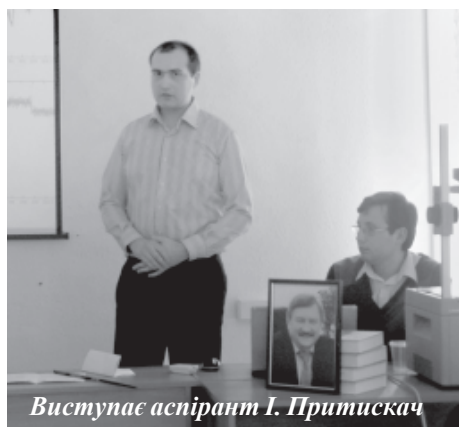
18 квітня 2013 р. в Інституті енергозбереження та енергоменеджменту були проведені Аспірантські читання пам'яті заслуженого діяча науки і техніки

чнення студентів та аспірантів до наукової діяльності й участі в освітніх заходах. Перед учасниками також виступив к.т.н., доцент В.В.Прокопенко, який підкреслив історичне значення діяльності А.В.Праховника для розвитку енергетики і, зокрема, енергозбереження в Україні.

Про початок роботи під керівництвом Артура Веніаміновича ще у 70-ті рр. розповів перший аспірант А.В.Праховника к.т.н. доцент В.П.Калінчик. Уже тоді А.В.Праховник розумів важливість та необхідність підвищення енергоефективності та впровадження розосередженої енергетики. Його роботи заклали базу для створення Інституту енергозбереження та енергоменеджменту, Центру підготовки енергоменеджерів, НДЦ енергетики і автоматики «Енергія» та ННЦ «Енергетика сталого розвитку».

Результати своїх наукових досліджень представили на читаннях 11 аспірантів. Ці доповіді стали свідченням високого наукового потенціалу їх авторів. Тож з огляду на результати читань було прийнято рішення проводити їх щорічно та залучити до участі в них аспірантів інших кафедр і факультетів НТУУ «КПІ» та інших університетів.

Ірина Калінчик

Виступає аспірант І.Притиска

України доктора технічних наук професора Артура Веніаміновича Праховника. Ініціаторами їх проведення виступили аспіранти кафедри електропостачання, яку багато років очолював А.В.Праховник.

Читання відкрив завідувач кафедри д.т.н., проф. С.П.Денисюк. Він наголосив на вагомості наукових досягнень А.В.Праховника та необхідності заохо-

На засіданні Вченої ради

14 травня 2013 р. відбулося чергове засідання Вченої ради університету.

Розпочалося воно з привітання ювілярів: декана радіотехнічного факультету Олександра Івановича Рибіна, в.о. директора інституту енергозбереження та енергоменеджменту Володимира Василювича Прокопенка та завідувача кафедри промислового маркетингу Сергія Олександровича Солнцева.

Далі ректор вручив атестати професора Валерію Омеляновичу Тузу та Івану Івановичу Пуховому.

Після цього відбулося вручення дипломів за II місце на Міжнародному форумі-конкурсі молодих учених "Проблеми надвикористання" Марині Петрівні Калюш та Інні Миколаївні Стрельцовій.

Першим питанням порядку денного були розглянуті можливості співпраці з Техаським інститутом науки (США). З доповіддю виступив президент навчального закладу – Ласло Ола. Він висловив подяку за запрошення та коротко ознайомив присутніх з діяльністю Техаського інституту науки. Президент акцентував увагу на побудові структури бази даних їхнього інституту та залученні ресурсів. Крім того, розкрив суть питання щодо права володіння на інтелектуальну власність. Ласло Ола розповів про дослідницькі програми та проекти, що на даний момент знаходяться на стадії реалізації, про трансфер технологій інтелектуальної власності

та джерела фінансування інноваційних розробок.

Після виступу Михайло Захарович подякував гостю за змістовну доповідь та доручив проректору з наукової роботи Михайлу Юхимовичу Ільєнку та директору Наукового парку "Київська політехніка" Віктору Сергійовичу Камаєву підготувати угоду про системну співпрацю.

Проректор з адміністративно-господарської роботи Петро Володимирович Ковальов доповів про стан підготовки баз та організацію відпочинку студентів і співробітників університету у літній період. Були названі пільгові ціни на путівки до баз відпочинку, які для співробітників та студентів є суттєво нижчими, ніж ринкові.

Також були обговорені конкурсні питання і поточні справи. Зокрема, після попереднього розгляду експертно-кваліфікаційною комісією Вчена рада відкритим голосуванням затвердила на посаду директора інституту енергозбереження та енергоменеджменту Сергія Петровича Денисюка.

Перший проректор Юрій Іванович Якименко повідомив про створення кафедри теорії та практики управління на факультеті соціології і права. За даною кафедрою буде закріплено підготовку фахівців за спеціальністю "Адміністративний менеджмент".

А.А.Мельниченко, вчений секретар НТУУ "КПІ"

Студенти КПІ – переможці олімпіади з ТОЕ

16–19 квітня 2013 року кафедрою теоретичної електротехніки факультету електроенергетики та автоматики НТУУ "КПІ" було проведено II етап Всеукраїнської студентської олімпіади з теоретичних основ електротехніки.

В олімпіаді взяли участь 43 учасники – представники 21 провідного університету та інституту з 16 міст України.

Перше місце в олімпіаді завоював представник НТУУ "КПІ" Михайло Сипченко, друге місце – у Валерія Грамова (Херсонський НТУ), третє поділили Віталій Полянський (Запорізький НТУ) та Микита Філь (НТУУ "КПІ").

У командному заліку перше місце посіла команда НТУУ "КПІ" у складі М.Сипченка, М.Філа та Б. Ванчугова, друге місце – команда ДВНЗ "Приазовський державний технічний університет" (м. Маріуполь) у складі І.Тараненка, І.Стружка; третє – команда НУ "Львівська політехніка" у складі О.Добриніна, В.Дея, М.Добоша.

Інф. "КПІ"

Зав. кафедри ТОЕ член-кор. НАН України, д.т.н., проф. А.А.Шерба з переможцями олімпіади

Міжнародний курс інтерактивних онлайн-семінарів на ТЕФ

Упродовж лютого і березня цього року студенти теплоенергетичного факультету мали змогу прослухати лекції і особисто поспілкуватися з провідними фахівцями своєї галузі, які працюють в університетах Західної Європи та США. Така можливість з'явилася завдяки міжнародному курсу інтерактивних онлайн-семінарів, організованому кафедрою атомних електростанцій та інже-

нергії. В онлайн-режимі слухачі мали можливість прослухати курс лекцій спеціалістів закордонних провідних науково-дослідних організацій, а потім обговорити їх з лекторами. Лекції, зокрема, читали керівник відділу енергії науково-дослідного центру Єврокомісії Луїджі Дебарберіс (Нідерланди), керівник східних ядерно-енергетичних проектів компанії Tecnatom Антоніо Баджесте-

нізації НАСА (США) Яном Меркою, який прочитав захоплюючу лекцію про таємниці сонячної активності, її впливу на нашу планету, а також про останні досягнення проектів НАСА у дослідженнях Сонця.

Семінари проходили у спеціалізованій аудиторії теплоенергетичного факультету, обладнаній сучасними технічними засобами. Мовою курсу була винятково англійська. Для їх проведення Єврокомісія вперше надала дозвіл вищому навчальному закладу України на використання внутрішньої системи відеоконференцій.

Курс дав можливість слухачам ознайомитися з останніми науково-технічними досягненнями в галузі світової енергетики, обмінятися корисним досвідом, підвищити свій професійний рівень і знайти нові цікаві знайомства!

Найближчим часом очікується продовження семінарів за участю одного із керівників східного сектору Європейської регулюючої ядерної організації Riskaudit – Мішеля Шуа (Франція), а також представника відділу ядерних даних Міжнародного агентства по атомній енергії Роберто Капоте (МАГАТЕ, Австрія). Запрошуються усі бажаючі!

Віра Бондар, асистент кафедри атомних електростанцій та інженерної теплофізики ТЕФ

Учасники семінару

нерної теплофізики. Вони були присвячені найактуальнішим проблемам світової енергетики, глобальним питанням енергетичних джерел, а також новим технологіям ефективного накопичення, транспортування та використання

рос (Іспанія), керівник напряму термоядерного синтезу Мадридського університету Хосе Мануель Парладо (Іспанія). В рамках курсу слухачі також мали можливість поспілкуватися з керівником геліо-центру науково-дослідної орга-

Конференція на ФТІ

18–19 квітня 2013 р. на базі Фізико-технічного інституту НТУУ "КПІ" пройшла XI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих учених "Теоретичні і прикладні проблеми фізики, математики та інформатики".

На конференції було представлено 92 доповіді студентів та аспірантів Фізико-технічного інституту, Інституту спеціального зв'язку та захисту інформації, Інституту прикладного системного аналізу НТУУ "КПІ", Національного університету "Львівська

політехніка", Національного гірничого університету (м.Дніпропетровськ), Миколаївського національного університету ім. В.О.Сухомлинського, КНУ ім. Т.Шевченка та Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

Пленарне засідання відкрив директор ФТІ, проректор НТУУ "КПІ" професор О.Новіков. Учасників привітали заступник проректора з наукової роботи О.Коваль та представник Міжнародної компанії Globallogic А.Величко. З доповідями на пленарному засіданні вис-

тупили студенти та молоді науковці Національного гірничого університету м. Дніпропетровськ та НТУУ "КПІ".

Подальша робота конференції була організована у 5-ти секціях: "Актуальні питання сучасної фізики", "Теоретичні та прикладні проблеми математики та інформатики", "Теоретичні та прикладні проблеми криптографічного захисту інформації", "Проблеми безпеки в інформаційно-комунікаційних системах" і "Теорія та практика технічного захисту інформації".

Автори кращих доповідей були відзначені дипломами.

Інф. "КПІ"

СВЯТО ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА

Коли я був студентом, то співав у Народній хорівій капелі КПІ. Після закінчення інституту залишаюсь шанувальником цього мистецтва. Буваю на виступах хорів і певною мірою можу оцінити і складність репертуару, й чистоту виконання, і артистизм учасників. І дуже радий, що завдяки сприянню керівництва і профкому співробітників КПІ в Залі засідань Вченої ради НТУУ "КПІ" 22 квітня відбувся концерт, який став справжнім святом хорового мистецтва для численних слухачів – нинішніх і колишніх студентів, працівників та викладачів КПІ.

У концерті виступили два різні за характером колективи: змішаний хор – Народна хорова капела КПІ (художній керівник – Руслан Бондар) та Жіночий хор Київського інституту музики ім. Р.М. Глієра (художній керівник

– заслужений діяч мистецтв України Галина Горбатенко). Вони зустрілися того вечора в КПІ не випадково. Галина Луківна у 1974–1990 рр. була художнім керівником хорової капели КПІ.

Утворена у 1947 р. Народна хорова капела КПІ – один з кращих самодіяльних хорів України. Останніми роками неодноразово ставала лауреатом або дипломантом різноманітних хорових конкурсів. Зокрема, у 2007 р. стала дипломантом I Київського фестивалю хорового мистецтва "Пісня над Дніпром", XVI Всеукраїнського православного фестивалю духовних піснеспівів "Від Різдва до Різдва", у 2008-му успішно виступила на міжнародному молодіжному хоровому фестивалі у м. Неерпельт (Бельгія), 2009-го посіла перше місце на конкурсі в Наместово (Словаччина). У

березні цього року брала участь у студентському хоровому фестивалі, що проходив в Університеті м. Коїмбра (Португалія), і в якому, крім португальських хорів, брали участь також колективи з Німеччини та Бразилії. Не можна не згадати, що 30 листопада минулого року капела з великим успіхом провела ювілейний концерт, присвячений 65-річчю заснування.

Капела виступала першою і виправдала очікування своїх прихильників – багато її колишніх учасників констатували, що традиції хору (акапельний спів, інтонування, чистота виконання) зберігаються і збагачуються.

Жіночий хор Київського інституту музики ім. Р.М. Глієра – колектив нині, без перебільшення, всесвітньовідомий. Галина Горбатенко заснувала його 1985 р. на основі диригентсько-хорового відділення цього навчального закладу. У складі хору – майбутні професіонали: диригенти та співаки, викладачі музичних шкіл. З 1994 р. колектив бере участь у найпрестижніших європейських хорових конкурсах, що проходять в Угорщині, Німеччині, Нідерландах, Іспанії, Росії та інших країнах і, як правило, стає лауреатом, отримує перші премії, Гран-прі.

У КПІ хор представив твори сучасних українських композиторів, складні за формою та стилістикою. Описувати словами виступ хору не фахівцю, та ще й не фахівцем – справа марна. Можна лише сказати щось про враження, яке він справив: чудово, неперевершено, фантастично, грандіозно. А з яким натхненням і любов'ю виконували хористки веснянки й купальські пісні – просто неможливо передати словами! Після кожного твору – бурхливі оплески і вигук "Браво!" Концерт пройшов на одному диханні, глядачі не могли повіри-

Жіночий хор Київського інституту музики ім. Р.М. Глієра у КПІ

Народна хорова капела КПІ виступає у м. Коїмбра

ти, що він уже закінчився, і довго стоячи аплодували.

Після концерту я запитав у Галини Луківни про її враження від концерту. Безумовно, теплий прийом для неї та її хору – річ звична. Найбільше враження на виконавців справила акустика зали засідань Вченої ради. Приміщення із такою акустикою, як сказала Галина Луківна, у Києві лічені одиниці. Тож гріх використовувати таку залу лише для засідань і конференцій. Тут треба запо-

чаткувати діяльність своєрідної народної філармонії, проводити концерти класичної, зокрема й хорової, музики. І це під силу майбутнім музикантам Інституту ім. Глієра. Вони б набували тут концертної практики, а студенти, викладачі й працівники НТУУ "КПІ" знайомилися б із сучасним музичним мистецтвом України.

Володимир Голос, учасник хорової капели КПІ 1971–1977 і 1980–1988 рр.

Переможці фотоконкурсу "Таланти КПІ"

З 28 березня до 25 квітня в університеті було проведено мистецький конкурс "Таланти КПІ", в якому взяли участь 42 конкурсант, серед яких студенти, викладачі, науковці та співробітники НТУУ "КПІ", які загалом представили близько 300 авторських творів.

Вітаємо переможців.

Фотографія

I місце

- Юрій Шакалов, ФПМ, КВ-71м, 6-й курс;
- Євген Андрущенко, ПБФ, ПМ-81, 5-й курс;
- Анастасія Сергієнко, ФПМ, КВ-03, 3-й курс;
- Елліна Гачечиладзе, ФММ, УЗ-91, 4-й курс.

II місце

- Люсьєна Левко, ВПІ, СГ-71м, 6-й курс;
- В'ячеслав Котунов, ТЕФ, ТВ-92, 4-й курс;
- Юліана Черниш, ФММ, УЗ-92, 4-й курс;
- Ольга Люборець, ФММ, УІ-11, 2-й курс.

III місце

- Вікторія Квітко, ХТФ, ХЕ-81, 5-й курс;
- Катерина Ходак, ХТФ, ХЕ-81, 5-й курс;
- Поліна Мігун, ФММ, УЗ-81м, 5-й курс;

- Ольга Щербаківа, ФММ, УІ-11, 2-й курс;
- Анна Седлерук, ФММ, УІ-11, 2-й курс.

Фотографія

I місце в номінації "Мій рідний КПІ"

- Ада Євгенівна Ізволєнська, викладач кафедри живописної геометрії;
- Ігор Олегович Мікульонюк, начальник навчально-методичного управління, професор ІХФ.

II місце в номінації "Світ навколо нас"

- Ірина Анатоліївна Шеховцова, старший викладач ФММ;
- Олександр Леонідович Сокольський, доцент кафедри хімічного, полімерного та силікатного машинобудування ІХФ.

III місце в номінації "Життя студентів"

- Сергій Олександрович Нечай, доцент ПБФ.

Комп'ютерна графіка

I місце

- Катерина Петрівна Вовчук, методист картинної галереї.

II місце

- Сергій Васильович Войтко, професор кафедри міжнародної економіки, ФММ.

За інф. Картиної галереї

Переможці та призери фотоконкурсу після нагородження

• КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної посади з 31 серпня 2013 року
старшого викладача по факультету, кафедри:

Факультет лінгвістики

Кафедра української мови, літератури та культури
ст. викладачів – 1

на заміщення вакантних посад з 01 вересня 2013 року
доцента (доктор наук, кандидат наук), старших викладачів
по факультетах, кафедрах:

Факультет прикладної математики

Кафедра системного програмування та спеціалізованих
комп'ютерних систем
доцентів – 1

Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра автоматизованих систем обробки інформації
та управління
ст. викладачів – 1

Факультет електроніки

Кафедра мікроелектроніки
ст. викладачів – 1
Кафедра електронних приладів і пристроїв
ст. викладачів – 1

на заміщення посад доцентів (доктор наук, кандидат наук),
викладачів, асистентів, тимчасово зайнятих
до проведення конкурсу, по факультетах, кафедрах:

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту
доцентів – 2,
асистентів – 2

Факультет соціології і права

Кафедра філософії
доцентів – 1,
ст. викладачів – 1,
викладачів – 1

Факультет лінгвістики

Кафедра української мови, літератури та культури
викладачів – 1

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення.
Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімн. 243.
Університет житлом не забезпечує.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного
університету України
«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
gazeta@kpi.ua
гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідні редактори

В.М.ІГНАТОВИЧ

Н.Є.ЛІБЕРТ

Д.Л.СТЕФАНОВИЧ

(керівник прес-центру
НТУУ "КПІ")

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН

Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір

О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор

О.А.КІЛІХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.